

กฎกระทรวง

กำหนดเงื่อนไขในการใช้ การเก็บรักษา
และการมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย
และกิจการอันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายและการจัดให้มีบุคคลและสิ่งจำเป็น
ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย
พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“**สิ่งที่ทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย**” หมายความว่า เชื้อเพลิง สารเคมี หรือวัตถุอื่นใดไม่ว่าจะมีสถานะเป็นของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ ที่อยู่ในภาวะพร้อมจะเกิดการสันดาปจากการจุดติดไฟ หรือการสันดาปเอง ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดสิ่งที่ทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย

“**วัตถุระเบิด**” หมายความว่า สารหรือวัตถุที่ก่อให้เกิดการระเบิดอย่างรุนแรงตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน

“**วัสดุแก๊สอันตราย**” หมายความว่า ธาตุ หรือสารประกอบใด ๆ ที่มีองค์ประกอบส่วนหนึ่ง มีโครงสร้างภายในอะตอมไม่คงตัวและสลายตัวโดยการปลดปล่อยรังสีออกมา ตามกฎหมายว่าด้วยพลังงานปรมาณูเพื่อสันติ

“**สารออกซิไดซ์**” (Oxidizing Substances) หมายความว่า สารที่ให้ออกซิเจน และช่วยให้สิ่งอื่น ๆ ติดไฟได้ง่าย เช่น โซเดียมคลอเรท (Sodium Chlorate) โพแทสเซียมไนเตรท (Potassium Nitrate) และแอมโมเนียมไนเตรท (Ammonium Nitrate) เป็นต้น

“**ข้อมูลความปลอดภัย**” (Safety Data Sheet : SDS) หมายความว่า ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลเกี่ยวกับอันตราย ส่วนผสม การปฐมพยาบาล การปฏิบัติเมื่อเกิดไฟไหม้ การปฏิบัติเมื่อเกิดการรั่วไหล การใช้และการจัดเก็บ ค่ามาตรฐานความปลอดภัย การควบคุม การป้องกันส่วนบุคคล คุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมี ความคงตัวและการเกิดปฏิกิริยา ข้อมูลด้านพิษวิทยา ข้อมูลผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ การกำจัด การทำลาย ข้อมูลสำหรับการขนส่ง ข้อมูลกฎระเบียบด้านความปลอดภัย สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และข้อมูลอื่น ๆ

“**การมีไว้ในครอบครอง**” หมายความว่า การมีสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายไว้ในครอบครอง ไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และไม่ว่าจะเป็นการมีไว้เพื่อขาย ขนส่ง ใช้ หรือประการอื่นใด และรวมถึงการทิ้งอยู่หรือปรากฏอยู่ในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย

“**อาคาร**” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

“**ผู้ประกอบการ**” หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลผู้เป็นเจ้าของกิจการหรือได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของกิจการ ซึ่งมีหน้าที่ในการบริหาร จัดการ และควบคุมกิจการ การทำ การผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อมแซม บำรุงรักษา ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือกระทำการใด ๆ ตามลักษณะของอาคารหรือกิจการนั้น

“**เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยด้านอัคคีภัย**” หมายความว่า บุคคล หรือพนักงาน หรือลูกจ้าง ที่ผู้ประกอบการอันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายจัดให้มีไว้เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารความปลอดภัยด้านอัคคีภัย การป้องกันอัคคีภัย และการระงับอัคคีภัย

“**นายตรวจ**” หมายความว่า ผู้ซึ่งผู้อำนวยการดับเพลิงประจำท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่งตั้งให้เป็นนายตรวจ

“**เจ้าพนักงานท้องถิ่น**” หมายความว่า

- (๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๒) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๓) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (๔) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (๕) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๖) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น
- (๗) บุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานท้องถิ่น

หมวด ๑

การใช้ การเก็บรักษา

และการมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย

ข้อ ๒ การใช้สิ่งซึ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย ผู้ใช้ต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

(๑) ประเภทก๊าซไวไฟ (Flammable Gas)

- (ก) ระมัดระวังอุณหภูมิของสภาวะแวดล้อมบริเวณที่มีการใช้ก๊าซไวไฟบรรจุในถังทนความดัน
- (ข) ใช้ก๊าซไวไฟที่ภาชนะบรรจุได้มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่กำหนดไว้ในกฎหมาย
- (ค) ตรวจสอบอุปกรณ์ควบคุมปริมาณการไหลของก๊าซไวไฟและความดันในถังให้อยู่ในสภาพดีเสมอ
- (ง) การแบ่งบรรจุหรือถ่ายเทก๊าซไวไฟ ให้กระทำอย่างระมัดระวังโดยผู้มีความชำนาญ และห้ามมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในรัศมี ๑๗ เมตร โดยติดตั้งไม้กั้น ไฟสัญญาณ หรือป้ายเตือนต่าง ๆ ที่เห็นได้ชัดเจนจากระยะไกล
- (จ) เมื่อก๊าซไวไฟรั่วไหลและติดไฟ หากไม่สามารถแก้ไขได้ ให้ปล่อยให้ก๊าซไวไฟไหม้ไปจนหมด โดยเผ้าระวางอยู่ในที่กำบังระยะไกล

(ฉ) ไม่อยู่ใต้ทิศทางลมในขณะที่ใช้ก๊าซไวไฟ

(ช) ไม่ใช้ก๊าซไวไฟในบริเวณใกล้เปลวไฟหรือประกายไฟ หรือบริเวณที่ระบบไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้าบกพร่อง

(ซ) จัดให้มีเครื่องหมาย ป้าย และคำเตือนที่เหมาะสม ในบริเวณที่มีการใช้ก๊าซไวไฟ

(ฌ) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดีในบริเวณที่ใช้ก๊าซไวไฟ

(ญ) จัดให้มีการตรวจสอบปริมาณความเข้มข้นของก๊าซไวไฟในบริเวณที่ปฏิบัติงานเป็นประจำ

(ฎ) จัดให้มีสัญญาณเตือนภัยเมื่อมีปริมาณความเข้มข้นของก๊าซไวไฟในบรรยากาศบริเวณที่ปฏิบัติงานสูงผิดปกติ

(ฏ) จัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิงและแผนฉุกเฉินที่สามารถใช้งานและดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น

(ฐ) ท่อก๊าซไวไฟ ให้ทาสีให้เห็นชัดเจนเพื่อให้ผู้ใช้ทราบว่าเป็นท่อก๊าซไวไฟ

(ฑ) จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการใช้ก๊าซไวไฟแก่ผู้ใช้ก๊าซ

(ฒ) เมื่อท่อก๊าซไวไฟรั่วไหลให้ปิดวาล์วต้นทางทันที

(ณ) เมื่อเลิกใช้ก๊าซไวไฟแล้วให้ปิดวาล์วทุกครั้ง

(๒) ประเภทของเหลวไวไฟ (Flammable Liquids)

(ก) ไม่ใช้ของเหลวไวไฟในบริเวณที่อับอากาศ ใกล้เปลวไฟ ที่มีอุณหภูมิสูง หรือแหล่งประกายไฟ

(ข) จัดให้มีเครื่องดับเพลิงและแผนฉุกเฉินที่สามารถใช้งานและดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริเวณที่มีการใช้ของเหลว

ไวไฟ

(ค) จัดให้มีป้าย "ห้ามสูบบุหรี่" และ "ห้ามก่อให้เกิดประกายไฟทุกชนิด" ติดตั้งไว้ในที่ที่เห็นได้ชัดเจน

(ง) การถ่ายเทของเหลวไวไฟจากถังใหญ่ไปสู่ถังเล็กหรือภาชนะบรรจุอื่น ต้องจัดให้มีสายดินเพื่อลดไฟฟ้าสถิตที่เกิดขึ้นขณะสูบส่ง

และถ่ายเทของเหลวไวไฟ

- (จ) การกลั่นหรือระเหยของเหลวไวไฟใด ๆ ให้กระทำในที่ซึ่งมีระบบระบายอากาศเฉพาะที่
- (ฉ) ห้ามนำของเหลวไวไฟไปให้ความร้อนโดยสัมผัสกับเปลวไฟหรือแหล่งกำเนิดไฟโดยตรง
- (ช) ก่อนนำภาชนะบรรจุของเหลวไวไฟที่ใช้แล้วไปทิ้ง ต้องจัดการให้ไม่มีของเหลวไวไฟเหลือค้างอยู่
- (ซ) เก็บเศษกระดาษ เศษผ้า หรือสิ่งติดไฟอื่น ๆ ที่ปนเปื้อนของเหลวไวไฟไว้ในภาชนะปิดมิดชิด และนำไปกำจัดตามวิธีการที่

เหมาะสม

- (ณ) ปิดฝาภาชนะบรรจุของเหลวไวไฟทุกครั้งเมื่อใช้เสร็จแล้ว และระวังการใช้ของเหลวไวไฟใกล้หรือร่วมกับสารออกซิไดซ์
- (ญ) ควบคุมดูแลการใช้ของเหลวไวไฟอย่างเคร่งครัด
- (ฎ) จัดให้มีสัญญาณเตือนภัยเมื่อใดระเหยของของเหลวไวไฟเข้มข้นถึงจุดติดไฟได้
- (ฏ) จัดให้มีการระบายอากาศทั่วไปอย่างเหมาะสม และจัดให้มีอุปกรณ์ป้องกันการเกิดอัคคีภัยและติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับเพลิง

ไหม้ ได้แก่ อุปกรณ์ตรวจจับความร้อน พร้อมสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้อัตโนมัติ

(๓) ประเภทของแข็งไวไฟ (Flammable Solids)

- (ก) ห้ามวางของแข็งไวไฟไว้ใกล้ไฟ ความร้อน กรด หรือสารเคมีที่ทำปฏิกิริยากับน้ำหรืออากาศ
- (ข) ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ปฏิบัติงานอย่างเด็ดขาด
- (ค) สารที่เกิดการสันดาปได้เอง ต้องจัดเก็บในที่ที่เหมาะสมตามคุณสมบัติและลักษณะของสารนั้น
- (ง) จัดให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีทำงานที่ปลอดภัยแก่ผู้ที่ปฏิบัติงานกับของแข็งไวไฟ
- (จ) จัดให้มีป้าย ฉลาก หรือคำเตือนให้ทราบว่า **“ห้ามใช้น้ำ”** หรือ **“ห้ามใช้เครื่องมือโลหะขัดเปิดหรือตีกระทบฝาภาชนะ**

บรรจุ” ตามคุณสมบัติของของแข็งไวไฟติดไว้ในภาชนะบรรจุ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

- (ฉ) จัดสถานที่ปฏิบัติงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและมีการระบายอากาศที่ดี
- (ช) ห้ามมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณสถานที่ปฏิบัติงานโดยไม่ได้รับอนุญาตอย่างเด็ดขาด
- (ซ) จัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิงและแผนฉุกเฉินที่สามารถใช้งานและดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น

ข้อ ๓ การเก็บรักษาและการมีไว้ในครอบครองซึ่งสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย ผู้เก็บรักษาหรือมีไว้ในครอบครองต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

(๑) ประเภทก๊าซไวไฟ (Flammable Gas)

(ก) เก็บให้ห่างจากความร้อนและเปลวไฟ และเก็บแยกจากวัตถุระเบิด สารออกซิไดซ์ และวัสดุแก๊สมันตรังสี ตลอดจนสารที่เข้ากันไม่ได้ (Incompatible Material) อื่น

(ข) ภาชนะบรรจุต้องยึดให้อยู่กับที่เพื่อป้องกันการล้มหรือหล่นกระแทก และตรวจสอบให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยอยู่เสมอ หากภาชนะบรรจุพบร่องรั่วไหลให้แยกออกทันที

(ค) จัดให้มีป้าย เครื่องหมาย และคำเตือนที่เพียงพอ ถูกต้องและเหมาะสมในบริเวณสถานที่เก็บ และกวดขันให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามคำเตือนโดยเคร่งครัด

(ง) จัดให้มีระบบควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศในสถานที่เก็บตามคุณสมบัติและลักษณะของก๊าซไวไฟ

(จ) จัดให้มีระดับเพลิงที่เหมาะสมและพร้อมที่จะใช้งานได้ทันที

(ฉ) พนักงานที่เกี่ยวข้องต้องผ่านการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยจากก๊าซไวไฟ

(ช) พื้นที่เก็บต้องเรียบสม่ำเสมอและไม่ก่อให้เกิดการไหลบ่าเมื่อเกิดก๊าซเหลวรั่วไหล

(ซ) จัดให้มีข้อมูลความปลอดภัยของก๊าซไวไฟที่เก็บรักษา

(ณ) จัดให้มีระบบไฟฟ้าที่ป้องกันการเกิดประกายไฟ

(๒) ประเภทของเหลวไวไฟ (Flammable Liquids)

(ก) ห้ามเก็บในปริมาณมากเกินไปจนความจำเป็น และให้เก็บแยกจากวัตถุระเบิด สารออกซิไดซ์ และวัสดุแก๊สมันตรังสี

(ข) ห้ามวางหรือเก็บในที่ที่มีอุณหภูมิสูงหรือใกล้แหล่งติดไฟ โดยจัดให้มีการควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศในสถานที่

เก็บตามคุณสมบัติและลักษณะของของเหลวไวไฟ

(ค) จัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิงและสัญญาณเตือนภัยที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลาในสถานที่เก็บ

(ง) จัดให้มีระบบไฟฟ้าที่ป้องกันการเกิดประกายไฟ

(จ) จัดให้มีป้าย “ห้ามสูบบุหรี่” และ “ห้ามก่อให้เกิดประกายไฟทุกชนิด” ติดตั้งไว้ในที่ที่เห็นได้ชัดเจน

(ฉ) ภาชนะบรรจุต้องติดฉลากและสัญลักษณ์ความไวไฟให้ชัดเจน

(ช) จัดให้มียามรักษาการณ์ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยของวัตถุไวไฟที่รับผิดชอบดูแลอยู่ และเข้มงวดกวดขันห้ามมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณสถานที่เก็บ

(ซ) เมื่อเกิดการรั่วไหลของของเหลวไวไฟในสถานที่เก็บ ต้องจัดการไม่ให้เกิดการไหลบ่านองตามพื้นทั่วไป และจัดเก็บทำความสะอาดให้เรียบร้อยทันที

(ณ) จัดให้มีข้อมูลความปลอดภัยของของเหลวไวไฟที่เก็บรักษา

(๓) ประเภทของแข็งไวไฟ (Flammable Solids)

(ก) ห้ามเก็บในปริมาณมากเกินไป และเก็บแยกจากวัตถุระเบิด สารออกซิไดซ์ และวัสดุกัมมันตรังสี ตลอดจนสารที่เข้ากันไม่ได้ (Incompatible Material) อื่น

(ข) ห้ามเก็บไว้ใกล้ไฟ ความร้อน กรด หรือสารเคมีที่ทำปฏิกิริยากับน้ำหรืออากาศ

(ค) สารที่เกิดการสันดาปได้เอง ต้องจัดเก็บในที่ที่เหมาะสมตามคุณสมบัติและลักษณะของสารนั้น

(ง) สารเคมีที่ติดไฟง่ายและความชื้นไม่ได้ ต้องใช้ภาชนะบรรจุชนิดกันน้ำและความชื้นได้ และต้องตรวจสอบสภาพของภาชนะบรรจุให้อยู่ในสภาพดีเสมอ

(จ) จัดให้มีการควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศในสถานที่เก็บตามคุณสมบัติและลักษณะของของแข็งไวไฟ

(ฉ) จัดให้มีระบบไฟฟ้าที่ป้องกันการเกิดประกายไฟ

(ช) ห้ามสูบบุหรี่และก่อให้เกิดประกายไฟทุกชนิดโดยเด็ดขาด

(ซ) จัดให้มีอุปกรณ์ดับเพลิงและสัญญาณเตือนภัยที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดเวลาในสถานที่เก็บ

(ณ) ภาชนะบรรจุต้องติดฉลากและสัญลักษณ์ความไวไฟให้ชัดเจน

(ญ) จัดให้มียามรักษาการณ์ซึ่งมีความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยของวัตถุไวไฟที่รับผิดชอบดูแลอยู่ และเข้มงวดกวดขันห้ามมิให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในบริเวณสถานที่เก็บ

(ฎ) เมื่อมีสิ่งหกหล่นรั่วไหลในสถานที่เก็บ ต้องเก็บกวาดให้เรียบร้อย

(ฏ) จัดให้มีข้อมูลความปลอดภัยของของแข็งไวไฟที่เก็บรักษา

ข้อ ๔ การเก็บรักษาสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายประเภทก๊าซไวไฟและของเหลวไวไฟภายนอกอาคาร ผู้เก็บรักษาต้องปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติตามคำแนะนำของข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมีและวัตถุอันตราย

(๒) บริเวณที่เก็บต้องจัดให้มีการรองพื้นด้วยวัสดุทนความร้อนและป้องกันการซึมสู่พื้นดินของสารเคมีที่หกรั่วไหล

(๓) จัดให้มีระบบการระบายน้ำทิ้งที่ควบคุมการถ่ายเทได้ในกรณีเกิดการรั่วไหล

(๔) ภาชนะบรรจุที่ใช้เก็บรักษาต้องทนทานต่อทุกสภาพอากาศ และในกรณีที่ฝนถึงที่กึ่งไปมาได้ต้องยึดติดกับพื้นให้แน่นหนา และสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกเมื่อเกิดเพลิงไหม้

ข้อ ๕ ในกรณีที่มิมีกฎหมายอื่นกำหนดเงื่อนไขในการใช้ การเก็บรักษา และการมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายแล้ว ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น

หมวด ๒

กิจการอันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายและการจัดให้มีบุคคล

และสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

ข้อ ๖ ความในหมวดนี้ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) พระที่นั่งหรือพระราชวัง

(๒) โบราณสถานหรืออาคารอนุรักษ์ ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

ข้อ ๗ กิจการอันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย ได้แก่ กิจการที่ใช้ หรือเก็บรักษา หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย หรือกิจการที่มีกระบวนการผลิตหรืออุปกรณ์การผลิต ที่ก่อให้เกิดความร้อน หรือประกายไฟ หรือเปลวไฟ ที่อาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย รวมทั้ง กิจการที่มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัย โดยมีการประกอบกิจการในอาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคาร ดังต่อไปนี้

(๑) ท่าอากาศยาน สนามบิน สถานีรถไฟ และสถานีรถไฟฟ้ามหานคร

(๒) สถานศึกษา เช่น โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือห้องสมุด

(๓) สถานกวดวิชา เช่น โรงเรียนกวดวิชา สถาบันกวดวิชา หรือสถานฝึกอบรมหรือฝึกอาชีพ

(๔) ภัตตาคาร คลังสินค้า อาคารเก็บของ ห้างสรรพสินค้า สำนักงาน โรงมหรสพ และหอประชุม ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุม

อาคาร

(๕) โรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

(๖) โรงแรม ตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(๗) สถานที่บรรจุหรือเก็บก๊าซ ตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว

(๘) สถานที่ผลิต เก็บ หรือจำหน่ายสารเคมีและวัตถุอันตราย ตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

(๙) สถานที่ผลิต เก็บ หรือจำหน่ายอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง หรือสิ่งเทียมอาวุธปืน ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน

(๑๐) สถานบริการ ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(๑๑) สถานพยาบาล ตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(๑๒) สถานีขนส่ง ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

(๑๓) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงหรือคลังน้ำมันเชื้อเพลิง ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(๑๔) อาคารชุด ตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

ข้อ ๘ ให้ผู้ประกอบกิจการซึ่งประกอบกิจการตามข้อ ๗ จัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยตามสมควรแก่สภาพของอาคาร ที่ประกอบกิจการ

คุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยด้านอัคคีภัย และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๙ ให้ผู้ประกอบกิจการซึ่งประกอบกิจการตามข้อ ๗ จัดให้มีสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัยสำหรับอาคารที่ประกอบกิจการดังต่อไปนี้ เว้นแต่ได้จัดให้มีสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัยตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องไว้แล้ว

(๑) ทางหนีไฟ บันไดหนีไฟ ประตูหนีไฟ และระบบอัดอากาศภายในช่องบันไดหนีไฟ

(๒) แบบแปลนแผนผังของอาคารแต่ละชั้น

(๓) ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้

(๔) ระบบไฟส่องสว่างสำรอง บ้ายบอกชั้น และป้ายบอกทางหนีไฟ

(๕) ระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรอง สำหรับกรณีฉุกเฉินแยกเป็นอิสระจากระบบอื่น และสามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติเมื่อระบบจ่ายไฟฟ้าปกติหยุดทำงาน

(๖) ตู้หัวฉีดน้ำดับเพลิงพร้อมสายฉีดน้ำดับเพลิง

(๗) ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ ได้แก่ Sprinkler System หรือระบบอื่นที่เทียบเท่า

(๘) ผนังกันไฟ และประตูที่ทำด้วยวัสดุทนไฟ

(๙) เครื่องดับเพลิงตามชนิดและขนาดที่เหมาะสมสำหรับดับเพลิงที่เกิดจากประเภทของวัสดุที่อยู่ในแต่ละกิจการ

(๑๐) อุปกรณ์ตรวจจับความร้อนหรือควันไฟ ตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงมหาดไทย

(๑๑) อุปกรณ์เครื่องช่วยในการหนีไฟจากอาคารที่ประกอบกิจการ ตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงมหาดไทย

การจัดให้มีสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัยตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๙) ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่มีการประกอบกิจการตามข้อ ๗ หลายกิจการในอาคารเดียวกัน ให้ผู้ประกอบการนั้นจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยและสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัยตามข้อ ๘ และข้อ ๙ ร่วมกัน

ข้อ ๑๑ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยและสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัย ให้กระทำภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวัน

ในกรณีที่มิเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายเวลาออกไปอีกก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ผู้ประกอบการซึ่งประกอบกิจการตามข้อ ๗ ได้จัดให้มีสิ่งจำเป็น ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยอยู่แล้ว แต่ไม่อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ หรือมีสภาพหรือการใช้ที่อาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัย ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้ผู้ประกอบการนั้นดำเนินการแก้ไขสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัยนั้นให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้และปลอดภัยจากอัคคีภัย ภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด แต่ต้องไม่เกินหกสิบวัน

ในกรณีที่มิเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายระยะเวลาออกไปอีกก็ได้ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวัน

ข้อ ๑๓ ก่อนที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้ประกอบการดำเนินการแก้ไขสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัยของอาคารหรือกิจการตามข้อ ๑๒ ให้นายตรวจตรวจสอบสภาพ การใช้ ระบบความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัย และสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัย แล้วรายงานให้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

รายงานนั้นต้องประกอบด้วยผลการตรวจสอบ สภาพปัญหาของสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัยที่จำเป็นต้องแก้ไข วิธีการแก้ไข ระยะเวลาในการแก้ไข และรายละเอียดอื่น ๆ ที่จำเป็น

แบบรายงานให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศกระทรวงมหาดไทย

ข้อ ๑๔ ให้นายตรวจตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยด้านอัคคีภัย และตรวจสอบสภาพการใช้งานของสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัยของอาคารหรือกิจการตาม ข้อ ๗ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หากตรวจสอบพบว่าเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยมิได้ปฏิบัติหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง หรือพบว่าสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัยของอาคารหรือกิจการนั้นชำรุด เสื่อมสภาพ ขาดหายไป หรือมีการใช้ที่อาจจะก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกาย และจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อบรรเทาเหตุที่อาจจะก่อให้เกิดภัยอันตรายโดยเร่งด่วน ให้นายตรวจรีบรายงานเหตุดังกล่าวและวิธีการที่จะต้องดำเนินการเพื่อบรรเทาเหตุนั้นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อมีคำสั่งโดยเร็ว

การรายงานและแบบรายงานให้นำข้อ ๑๓ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพบเห็นเองว่าสิ่งจำเป็นในการป้องกันและระงับอัคคีภัยของอาคารหรือกิจการตามข้อ ๗ ชำรุด เสื่อมสภาพ ขาดหายไป หรือมีการใช้ที่อาจจะก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกาย หรือได้รับรายงานจากนายตรวจตามข้อ ๑๔ หรือเจ้าพนักงานอื่น และเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินไม่อาจรอช้าไว้ได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบการดำเนินการเพื่อบรรเทาเหตุที่อาจจะก่อให้เกิดภัยอันตรายดังกล่าวได้ทันทีตามวิธีการที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๘

สุธรรม แสงประทุม

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เล่ม ๑๒๒ ตอนที่ ๑๖ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๖ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้
เงื่อนไขในการใช้ การเก็บรักษา และการมีไว้ในครอบครอง ซึ่งสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย และกิจการอันอาจทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่ายและการจัดให้มีบุคคลและ
สิ่งจำเป็น ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้